

SÄÄNNÖLLISEN KOTIHOIDON PALVELUKUVAUS

Kotihoidon tavoitteena on tukea asiakkaiden kokonaisvaltaista hyvinvointia ja mahdollisimman itsenäistä selviytymistä kotona sekä ylläpitää ja parantaa heidän fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyään. Kotihoito sisältää sosiaalihuoltolain 20 §:n ja 21 §:n ja sosiaalihuoltoasetuksen 9 §:n 1 kohdan tarkoittaman kotipalvelun ja kansanterveyslain 13 §:n 1 momentin tarkoittaman kotisairaanhoidon.

Asiakkaat ovat pääasiassa ikäihmisiä ja/tai pitkäaikaissairaita, joiden toimintakyky on joko tilapäisesti tai pysyvästi alentunut siinä määrin, että he tarvitsevat kotona asumisen tukemiseen säännöllisen kotihoidon palveluja. Säännöllisellä kotihoidolla tarkoitetaan vähintään kerran viikossa annettavaa hoito- ja palvelusuunnitelman mukaista kotipalvelua ja/tai kotisairaanhoidoa. Kotihoidon palvelu toteutetaan siten, että asiakas saa tarvittaessa sekä kotipalvelua että kotisairaanhoidoa samalla asiakaskäynnillä. Kotisairaanhoidon asiakkaaksi ottamisesta päättää lääkäri. Kotihoidon lääkäripalvelut järjestää kunta.

Palvelusetelillä annettava palvelu perustuu hoito- ja palvelusuunnitelmaan. Asiakaskohtainen hoito- ja palvelusuunnitelma tehdään yhteistyössä asiakkaan, omaisten, kunnan kotihoidon ja muiden tarvittavien yhteistyötahojen kanssa. Hoito- ja palvelusuunnitelma tehdään palveluiden käynnistämisyksittä, ja tarkistetaan asiakkaan tarvitseman hoidon ja palvelun tarpeen muuttuessa sekä vähintään puolen vuoden välein. Asiakkaan palveluiden myöntämisestä ja niiden sisällöstä sekä palvelusetelistä ja palvelusetelin arvon suuruudesta päättää toimivaltainen viranomais.

Asiakastietojen ja työsuoritteiden kirjaaminen

Tuottajalta edellytetään säännöllisen kotihoidon palveluihin liittyvien asiakas- ja hoitotietojen sekä työsuoritteiden kirjaamista käytettävään sähköiseen asiakastietojärjestelmään lainsäädännön ja Kempeleen kunnan kotihoidon ohjeiden mukaisesti.

Ensisijainen vaihtoehto on asiakastietojen kirjaaminen kunnan tarjoamaan asiakastietojärjestelmää, joka on tällä hetkellä Efficia. Lähtökohtana on, että palveluntilaaja hankkii työvälineet (asianmukainen tietokone ja virussuojaus) ja huolehtii näistä erillistä korvausta/sopimusta vastaan. Verkkoyhteydestä sovitaan jokaisen palveluntuottajan kanssa erikseen.

Vaihtoehto A: palveluntuottaja käyttää kunnan Efficaa:

- a) kirjaa hoitotiedot ja toteutuneet käynnit Efficalle
- b) maksaa itse kuukausittaiset käyttökustannukset ja käytön tuen, tilaaja tarjoaa alkukoulutuksen ja lisenssin

Vaihtoehto B: palveluntuottaja käyttää osittain kunnan Efficaa ja osittain omaa asiakastietojärjestelmää (sähköinen):

- a) kirjaa päivittäiseen hoitoon liittyvät hoitotiedot omaan asiakastietojärjestelmäänsä
- b) kirjaa toteutuneet käynnit kunnan Effican palveluntuottajan toimipisteessä
- c) kuukausittaisista käyttökustannuksista ja käytön tuesta sovitaan erillisen sopimuksen/korvauksen mukaisesti. Tilaaja tarjoaa alkukoulutuksen ja lisenssin
- d) toteuttaa tarvittaessa ohjeiden mukaista ohjeistusta asiakkaiden oikeudesta tarkistaa tietonsa
- e) arkistoi asiakastiedot ohjeiden mukaan
- f) toimeksiantosopimuksen päättyessä toimittavat asiakastiedot kunnalle lopullista arkistointia varten

Vaihtoehto C: Palveluntuottajalle voidaan perustellusta syystä tarjota mahdollisuutta käyttää kunnan Efficaa erillisen sopimuksen/korvauksen mukaisesti kunnan kotihoidon toimipisteessä:

- a) tuottaja kirjaa hoitotiedot ja toteutuneet käynnit Efficalle kunnan kotihoidon tiloissa
- b) tilaaja maksaa kuukausittaiset käyttökustannukset ja käytön tuen sekä tarjoaa alkukoulutuksen ja lisenssin

Kotipalvelu

Kotipalveluilla tarkoitetaan asumiseen, henkilökohtaiseen hoivaan ja huolenpitoon, lasten hoitoon ja kasvatukseen sekä muuhun tavanomaiseen ja totunnaiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista tai niissä avustamista. Kotipalveluja annetaan alentuneen toimintakyvyn, perhetilanteen, rasittuneisuuden, sairauden, synnytyksen, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn perusteella niille, jotka tarvitsevat apua suoriutuakseen edellä tarkoitetuista tehtävistä ja toiminnoista (SHL 1982/710, 20§ ja 21§.).

Kotipalvelun sisältöä on seuraavassa kuvattu, mutta asiakkaan saama palvelu määräytyy hänen yksilöllisten tarpeiden sekä hoito- ja palvelusuunnitelman mukaisesti

Puhtaus ja pukeutuminen:

- henkilökohtainen hygienia ja peseytyminen (mm. hiusten kampaaminen, parran ajaminen, kasvojen ja käsien pesu, hampaiden pesu, alapesuissa ja suihkussa avustaminen, kynsien leikkaaminen, ihon rasvaus ja seuranta ym.)
- pukeutuminen (mm. avustetaan sisä- ja ulkovaatteiden pukeutumisessa ja riisuutumisessa, proteesien ja tukisukkien laittamisessa)
- Wc:ssä käyttö (mm. avustetaan wc:ssä käynneissä, alusastian ja virtsapullon käytössä sekä katetrin tai avanteen hoitamisessa, vaippojen vaihdossa)

Ravinto:

- aamu-, ilta- ja/tai välipalojen valmistaminen sekä lounaan ja päivällisen lämmittäminen, tarvittaessa asiakkaan avustaminen syömisessä ja juomisessa
- asiakkaan peruselintarvikkeista huolehtiminen sekä niiden hankkimisessa avustaminen, tarvittaessa kaupassa käynti
- asiakkaan ravitsemuksen ja nesteytyksen tarkkailu sekä ohjaus
- ateriapalveluun ohjaaminen, tarvittaessa avustaminen ateriapalvelujen järjestämisestä tukipalveluna

Kodinhoito:

- yleisestä siisteydestä huolehtiminen
- astioiden pesu ja roskien ulosvienti
- WC:n viikoittainen siivous sekä esim. alusastian tyhjennys ja pesu
- vuoteen siistiminen sekä tarvittaessa vuodevaatteiden tuulettaminen ja vaihtaminen
- pyykinpesu joko asiakkaan kotona tai vaatehuolto- ja tukipalvelujen järjestäminen kotihoidon tukipalveluna

Turvallisuus ja apuvälineet:

- turvalaitteiden ja apuvälineiden toiminnan tarkistaminen (mm. palohälytyn, turvaranneke, kävelykeppi ym.)
- turvalaitteiden ja apuvälineiden hankinnassa avustaminen sekä niiden käytön ohjaus ja neuvonta
- esteettömän kulun ja turvallisuuden varmistaminen
- tapaturmien ehkäiseminen ja minimointi

Arjen toiminnoissa tukeminen ja kannustaminen:

- asiakkaan toimintakyvyn ylläpitäminen ja edistäminen
- asiakkaan fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen tilanteen arviointi ja seuranta
- sosiaaliseen kanssakäymiseen aktivointi
- omatoimisuuden tukeminen ja kuntoutuksen edistäminen

Asiointi ja saattaja-apu:

- kauppapalveluissa/-asioinnissa ohjaaminen ja avustaminen
- lääkkeiden hankinta apteekista, mikäli asiointia ei ole mahdollista muuten järjestää
- tarvittaessa asiakkaan avustaminen kodin ulkopuolella tapahtuvissa asiakkaan välttämättömissä asioinneissa kunnan alueella, mikäli avustamista ei ole mahdollista muuten järjestää.

Asiakkaan kokonaistilanteen seuranta ja arviointi yhteistyössä kotisairaanhoidon ja lääkärin kanssa, kuten mm:

- mm. yleisvoimien, sairauden oireiden, painon, turvotusten ja ihon kunnon seuranta sekä ihonhoito

Muut asiakaskäyntien yhteydessä huolehdittavat asiat:

- ajanvaraukset jalkahoitoon, parturiin, hierojalle ym.
- erilaisissa yhteiskunnallisissa asioissa neuvominen ja tukeminen: eläkkeensaajan hoitotuki, asumistuki, kuljetuspalvelut ym.
- yhteistyö omaisten sekä muiden palvelutuottajien ja hoitoon osallistuvien tahojen kanssa

Kotisairaanhoido

Kotisairaanhoido on kotona terveydenhuollon ammattilaisten antamaa sairaanhoitoa, joka on tarkoitettu henkilöille, jotka sairautensa, vammansa tai toimintakykynsä heikkenemisen vuoksi eivät voi käyttää muita avoterveydenhuollon sairaanhoitopalveluita.

Kotisairaanhoido kuuluu sairaanhoidon suunnittelu, toteutus, ohjaus ja neuvonta. Asiakkaan fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista kokonaistilannetta arvioidaan ja seurataan.

Kotisairaanhoidon sisältöä on seuraavassa kuvattu, mutta asiakkaan saama palvelu määräytyy hänen yksilöllisten tarpeiden sekä hoito- ja palvelusuunnitelman mukaisesti.

Lääkehoito:

- kotisairaanhoidon tuottavalla yrityksellä tulee olla sosiaali- ja terveysministeriön Turvallinen Lääkehoito oppaan mukainen lääkehoitosuunnitelma, josta ilmenee mm. miten lääkehoidon osaaminen on varmistettu ja ylläpito turvattu
- asiakkaan hoito- ja palvelusuunnitelman mukainen lääkehoidon toteutus ja seuranta yhteistyössä lääkärin kanssa (mm. lääkkeiden jakaminen dosettiin, lääkeinjektiot, korva- ja silmätipat)
- asiakkaan lääkityksen vaikutuksen seuranta ja tähän liittyvät tarvittavat toimenpiteet
- henkilökunta vastaa asiakkaan lääkkeiden asianmukaisesta ja turvallisesta säilytyksestä sekä huolehtii niiden riittävydestä (mm. reseptien uusiminen, tarvittaessa apteekin annospussijakelun järjestäminen)
- henkilökunnan tulee huolehtia Kelan lääkekorvattavuuksista (B-lausunnot ajan tasalla)
- mikäli asiakkaan kokonaisuhoitoa kannalta katsotaan tarpeelliseksi, voidaan terveydenhuollon nimikesuojatulle ammattihenkilölle (lähihoitaja, perushoitaja) antaa erillinen lupa suorittaa tiettyjä sairaanhoidollisia toimenpiteitä (mm. lääkkeiden jako, insuliinin pisto) osana asiakkaan saamaa kotihoidon kokonaisuutta. Ennen luvan myöntämistä tulee osaaminen varmistaa lääkehoitosuunnitelman mukaisesti

Voinnin seuranta:

- mm. verensokerin, verenpaineen, virtsanerityksen, turvotusten, kuivumisoireiden, painon, kipujen, ihon kunnon ja vatsantoiminnan seuraaminen sekä erilaisten oireiden tarkkaileminen kuten huimaus, sekavuus ym.

Erikoishoidot:

- mm. erilaiset haava- ja avannehoidot, katetroinnit, hakasten/ompeleiden poistot

Hoitotarvikkeiden tarpeen arviointi ja jakelu:

- asiakkaan haavanhoito-, diabetes- ja avannetarvikkeiden sekä vaippojen ym. hoitotarvikkeiden tarpeen arviointi yhteistyössä kunnan kotisairaanhoidon kanssa, ja tarvikkeiden asiakkaalle toimittamisesta huolehtiminen.

Apuvälineiden ja turvalaitteiden tarpeen arviointi

- apuvälineiden tarpeen arviointi, ohjaus ja hankkimisessa avustaminen yhteistyössä fysio- ja toimintaterapian kanssa.
- turvalaitteiden tarpeen arviointi, ja niiden hankinnassa avustaminen ja ohjaus
- turvalaitteiden ja apuvälineiden toiminnan tarkistaminen sekä käytön neuvonta

Terveyden ja toimintakyvyn edistäminen sekä turvallisuuden ja esteettömyyden varmistaminen:

- terveystseuvonta ja –ohjaus
- fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen toimintakyvyn arviointi ja seuranta kunnan kotihoidon käyttämillä arviointimenetelmillä (esim. RAI)
- asiakkaan omatoimisuuden tukeminen huomioiden kuntoutuksen ylläpitäminen ja edistäminen
- toimintoympäristön turvallisuudesta ja esteettömyyden huolehtiminen sekä tapaturmien minimointi

Yhteistyö ja tiedottaminen:

- eri ammattiryhmien ja asiantuntijoiden konsultointi
- yhteistyö asiakkaan hoitoon osallistuvien muiden tahojen kanssa
- lääkärin avustaminen kotikäynneillä
- kotisairaanhoidon lääkäripalvelut järjestää Kempeleen kunta
- hoidon jatkuvuuden turvaaminen (yhteistyökumppanit, sairaalat jne.)

Muut:

- näytteiden ottaminen ja laboratorioon vieminen
- laboratoriokokeiden tilaaminen ja lääkäriajanvarauksista sekä rokotuksista huolehtiminen (kunta vastaa laboratoriokokeiden kustannuksista ja laboratoriotarvikkeista)
- muut lääkärin määräämät tehtävät sekä toimenpiteet hoito- ja palvelusuunnitelman mukaisesti